

SPOMIN SLOVENIJE

SLOVENSKA NACIONALNA LISTA – UNESCO SPOMIN SVETA

MEMORY OF SPOMIN
THE WORLD SVETA

PIETRO COPPO, PIRANSKI KODEKS DE SUMMA TOTIUS ORBIS, 1524–1526

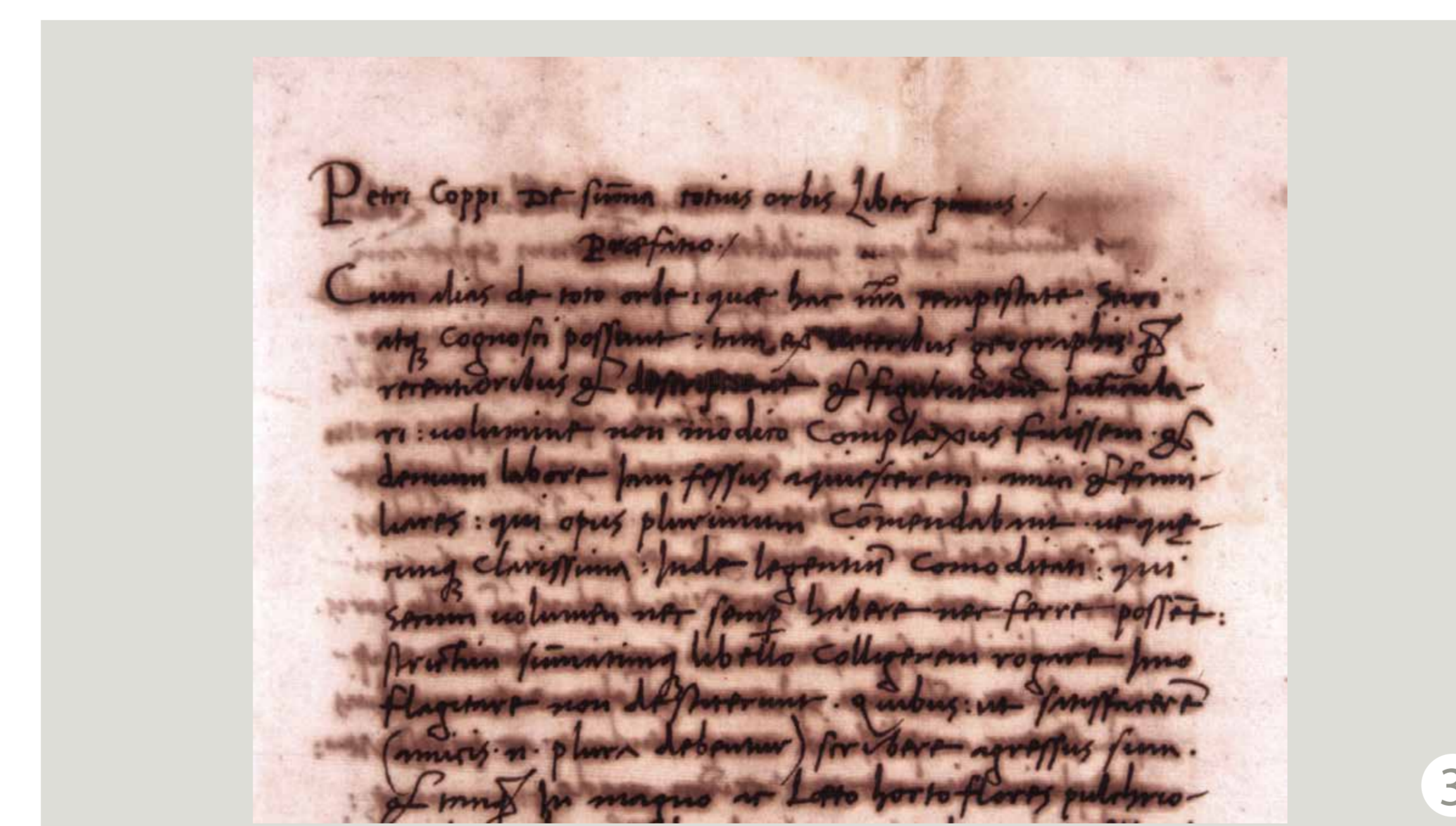
POMORSKI MUZEJ – MUSEO DEL MARE »SERGEJ MAŠERA« PIRAN – PIRANO

Piranski kodeks De summa totius orbis je delo Pietra Coppa (ok. 1469–ok. 1555), po rodu Benečana, živečega in delujočega v Izoli, ki velja za enega najpomembnejših horografov in kartografov svojega časa. Nastanek kodeksa datiramo v leta 1524–1526 in je najdragocenejši kartografski dokument, hranjen na ozemlju Republike Slovenije. Sestavljata ga v enoten knjižni blok vezana rokopisa De summa totius orbis, ki je povzetek prvega Coppovega obsežnega dela De toto orbe, in priročnik za obalno plovbo Portolano. Obe sta je privezanih še petnajst koloriranih, v lesorezni tehniki tiskanih zemljepisnih kart, t. i. Tabulae, zato predstavlja kodeks prvi znani poskus združitve tiskanih zemljepisnih kart v atlas.

Tabulae so svetovni unikat in največja dragocenost celotnega kodeksa; štiri zemljevidi so datirani (1524, 1525, 1526), na desetih pa je tudi odtis Coppovega imena ali inicialk. Zemljevid Istre, ki je datiran z letnico 1525, je najstarejša ohranjena pokrajinska upodobitev tega polotoka in je bil zaradi natančnosti podlaga vsem nadaljnjim kartografskim prikazom.

Piranski kodeks ima velik regionalni pomen za zgodovino slovenskih primorskih mest, velik umetnostnozgodovinski pomen, uvrščamo pa ga tudi med kulturno dediščino svetovnega merila.

1. Karta sveta, na kateri so označene tudi stopinje. Pietro Coppo, 1524, 24 × 42 cm. Arhiv Pomorskega muzeja Piran. Foto: Dušan Podgornik, 2001.

2. Karta Istre predstavlja najstarejšo ohranjeno pokrajinsko karto tega polotoka. Pietro Coppo, 1525; 25,5 × 33,6 cm. Arhiv Pomorskega muzeja Piran. Foto: Dušan Podgornik, 2001.

3. Petri Coppi De sum[m]a totius orbis Liber primus, Praefatio. Uvod prve knjige Piranskega kodeksa. V besedilu avtor navaja, da je znane podatke o svetu povzel iz opisov in upodobitev antičnih in sodobnih geografov. Arhiv Pomorskega muzeja Piran. Foto: Dušan Podgornik, 2001.

POMORSKI MUZEJ - MUSEO DEL MARE
"SERGEJ MAŠERA" PIRAN - PIRANO